

Samenvatting van de preek over zondag 3 van de Heidelberger Catechismus

Lezen: Romeinen 5 : 12 - 21

‘Wie heeft dat gedaan?’ Die vraag is ook te stellen als het gaat over de oorsprong van alle ellende in deze wereld. Sommigen: er is ook een kwade god naast de goede God. Anderen: het kwaad zit in de lichamelijke. Het Woord van God vertelt ons iets anders.

Thema: ‘*Wie heeft dat gedaan?*’

1. onze Schepper treft geen blaam

‘Heeft God de mens dan slecht en verkeerd geschapen?’ Die vraag sluit aan bij antwoord 5. Juist uit deze vraag blijkt hoe diep onze neiging zit om God te haten: we willen Hem verantwoordelijk stellen voor de misère. Zie de vraag: ‘Waarom heeft God de zonde niet verhinderd?’

De neiging om naar God te wijzen, komt bij onze voorouders vandaan. Adam: ‘De vrouw, die Gij bij mij gegeven hebt, die...’ (Gen. 3:12). De Schepper heeft het blijkbaar niet goed gedaan.

Zo beroepen ook veel mensen vandaag zich op hun ‘zo zijn’: ‘Ik kan er niets aan doen, want ik ben nu eenmaal zo. Zo heeft God mij gemaakt’.

Maar het ligt niet aan God: Hij heeft de mens goed en naar Zijn beeld gemaakt (Gen. 1:26 en 27). Dat wijst op een nauwe relatie tussen God en mens. De mens mag Gods vertegenwoordiger, Zijn ambassadeur op aarde zijn.

Het beeld van God heeft betrekking op geestelijke zaken. Zie Ef. 4:24 en Coloss. 3:10.

Kennis: omgang met God kunnen hebben, in liefde.

Gerechtigheid: in de rechte verhouding tot God staan en Zijn rechte wegen gaan.

Heiligheid: innerlijk volkomen aan de Heere toegewijd.

Met dat beeld van Hem heeft God een bedoeling, een zin. De zin van het leven ligt daarin: ‘opdat de mens God, zijn Schepper, op de rechte wijze zou kennen, Hem van harte zou liefhebben en met Hem in de eeuwige zaligheid leven zou, om Hem te loven en te prijzen’.

De kennis van God zou steeds meer mogen toenemen. Zo had de mens ook wat door te geven aan zijn nageslacht, als een *profeet*.

De wederliefde tot God is het offer van de liefde, zoals een *priester* doet.

Met God in de eeuwige zaligheid te leven betekent ook: met Hem als *koning* heersen in de schepping.

De paradijstijd was bedoeld als een ‘verkeringstijd’, een voorbereidingstijd om altijd in de eeuwige gelukzaligheid te leven en God alle eer te geven.

Buiten dit doel heeft het leven geen zin!

Daarom is zonde te typeren als eerroof. Zie bijvoorbeeld de manier waarop koning Herodes de eer naar zich toetrok en daarvoor gestraft werd (Hand. 12).

De maatstaf voor ons leven is dus: wat komt er bij ons terecht van de eer van God?

De Geest van Christus sluit mij aan op de Heere Jezus. Juist dan zal ik geen beschuldigende vinger meer naar God uitsteken, maar zeggen: ‘ik heb gezondigd’.

2. alle vingers wijzen naar ons

De brandhaard is: de val en ongehoorzaamheid van onze eerste voorouders.

Juist in de mogelijkheid tot zondigen blijkt de hoge adel van de mens. Adam heeft verstand, wil en keuzevrijheid. Voor die keus plaatst de Heere hem ook (Gen. 2:16 en 17).

De mens als beeld van God is geen robot. De Heere vraagt bewuste gehoorzaamheid.

Maar Adam en Eva kozen bewust tegen de Heere en voor het kwade.

Ten diepste blijft de zonde een raadsel. Wat bewoog de mens toch?

Let op hoe het gaandeweg persoonlijker wordt: 'wij'. Het gaat òns aan. Onze natuur is verdorven geworden.

Is dat wel eerlijk? Wat kan ik eraan doen dat Adam gezondigd heeft? Daarvoor moeten we nauwkeurig kijken naar Rom. 5. Inzet: Christus schittert als de tweede Adam. Zijn gehoorzaamheid wordt de gelovigen toegerekend. Jezus is het Hoofd van de nieuwe mensheid.

Van daaruit krijg je ook zicht op de ramp die zich in Adam met de hele mensheid voltrokken heeft. Wij zijn in Adam aan elkaar verbonden, zoals paddenstoelen in een wortelstok. Zo heb ik Adams schuld geërfd en ook het bederf dat daarmee gepaard ging – bron en beek.

Zo leerde David het ook zien (Ps. 51).

De verdorvenheid van onze natuur bedoelt ons niet te brengen tot een negatief psychisch zelfbeeld. Alsof de mens waardeloos zou zijn. Dat leert de Bijbel ons niet. We hebben talenten gekregen en de Heere komt op voor de waarde van de mens (bijv. door het doodslaan te verbieden).

Mijn totale verdorvenheid betekent: met al het goede dat God mij gaf, ben ik verkeerd gericht: van God af, naar mijzelf toe. Zie Rom. 1:21: 'God niet verheerlijkt of gedankt....', en Luk. 15:24: 'deze mijn zoon was dood': die jongen had de relatie met zijn vader verbroken.

3. de uitweg aangewezen

'Onbekwaam tot enig goed en geneigd tot alle kwaad'. Daarmee wil gezegd zijn: niet meer bereid en in staat om de verhouding met God te herstellen en te beantwoorden aan ons scheppingsdoel.

Tenzij... we wedergeboren worden door de Geest van God; van 'dood' levend gemaakt.

Hoe doet de Geest dat? Hij snijdt mij af van de oude stam, Adam, en ent mij in de nieuwe stam, Christus. Alleen zo wordt mijn leven weer vruchtbaar voor God.

De Heere belooft het: Ezechiël 36:26 en 27.

Dan gaat de Geest trek na trek het beeld van Christus in mij tevoorschijn brengen. Hij doet dat, door mij met Christus in contact te brengen en Hem in mij te laten wonen. In Hem ben ik een nieuw schepsel.

Zo gaan we het wonder van Rom. 5:19 beleven. En zo komt het oorspronkelijke scheppingsdoel terug: het loven en dienen van de Heere.

Zo'n kind is weer sprekend zijn Vader.

Enkele vragen voor persoonlijke of gemeenschappelijke bezinning

1. Heeft God volgens u iets met de zonde te maken?
2. Er wordt wel gezegd: de Bijbelse leer over de verdorvenheid van de mens maakt mensen depressief. Is dat volgens u zo? Waarom wel/niet?
3. Wat is dat eigenlijk: een nieuw hart? Hoe is een mens die een nieuw hart heeft?

Voor de kinderen: Hoe komt het dat wij mensen niet meer zijn zoals in het paradijs? En hoe kan het in ons leven anders worden? Wat is een nieuw hart?